

فرهنگ ایثار و شهادت

یکی از مهمترین بخش فعالیت مجموعه های فرهنگی مذهبی و عقیدتی تمرکز بر ترویج فرهنگ ایثار و شهادت است. لزوم فعالیت محوری حول فرهنگ ایثار و شهادت بر مبنای تاکید مقام معظم رهبری، از برنامه ریزی همه جانبه و منسجم هر مجموعه ای می بایست قرار گیرد. با رویکرد تخصصی، علمی، نگاه کارشناسانه و انتقال درست و موثر مفاهیم به نسل های آینده خبر این مهم قابل دسترسی است.

بسیج نیروهای نخبه مستقر در حوزه فرهنگی و پژوهشی با رویکرد تخصصی، آسیب شناسانه و هدفمند، در زمینه استخراج راهکارهای توسعه فرهنگ ایثار و شهادت می تواند قدم بلندی در این راستا باشد. فعالیت های خوبی در گذشته در این زمینه انجام شده که بعضا باید ادامه یابد، تمرکز بر کار فرهنگی و ترویجی، به این معنا نیست که پیش از این وجود نداشته یا انجام نشده است بلکه فعالیت های حوزه فرهنگ ایثار و شهادت، با رویکرد جدید و نگاه علمی که ماحصل تجربه و بررسی های کارشناسی نیروها است می بایست پی گرفته شود، فعالیت ترویجی فرهنگی مرهون همکاری و هماهنگی بین ارگان ها و نهادهای کشور است، ترویج فرهنگ ایثار و شهادت، به تنهایی وظیفه بنیاد شهید نیست و کل نهادها، سازمان ها وارگان ها باید در این زمینه وارد عمل شده و عزم جدی داشته باشند و این اشاعه فرهنگ را از سطح سازمان های خود شروع کرده و به جامعه تسری دهند. در مقوله ی تربیت نسل های آینده بر مبنای کار امروز در حوزه فرهنگ نیز نسبت به نسل حال از یک سو و نسل آینده از سوی دیگر مسئولیم و باید از عهده این مسئولیت بر بیاییم. پیام شهدا و ایثارگران باید منتقل شود و نسل های آینده گنجینه های ارزشمندی را در اختیار داشته باشند. بهره مندی از ظرفیت هنر و ورزش به عنوان عوامل موثر در ترویج فرهنگ ایثار و شهادت هم از ضرورت های این امر است، هنر بهترین و کوتاهترین راه برای ترویج یک فرهنگ است. تاثیر پخش یک سریال یا یک فیلم خوب، یک موسیقی مناسب و یک کار هنری فاخر، بین همکاران و خانواده های آن ها و همچنین جامعه به مراتب بیشتر از سال ها تلاش در عرصه های متمرکز خواهد بود. با توجه به این مهم ما برای بهره مندی از این ظرفیت ها برنامه ریزی کرده و بعضا اقداماتی نیز انجام داده ایم که می توان به توزیع و پخش کلیپ زندگی و وصایای شهدا و فعالیت آن ها در جنگ در مراسماتن مرتبط و VPN سازمان و پخش تراکت هایی با موضوع فرهنگ ایثار و شهادت و سخنرانی بزرگان جنگ و همراهان شهدا در مجموعه اشاره کرد.

برگزاری تور ایثارگری در قالب طرح سپاس با اعزام همکاران و مدیران و معاونین به منازل شهدا و ایثارگران، برگزاری مسابقات ویژه یادواره شهدا، برگزاری لیگ یا جام شهدا که با حضور چند تیم مطرح فوتبال انجام شده و خواهد شد، برنامه های دیگر نظیر حوزه پایان نامه ای، کارهای دانشجویی و مواردی از این قبیل را نیز می توان دست بررسی قرار داد. مشارکت نخبگان جامعه و سازمان در ترویج فرهنگ ایثار و شهادت را میتوان از ظرفیت خود اعضای جامعه برای ترویج فرهنگ ایثار و شهادت استفاده کرد. فرزندان شهدا و اعضای جامعه ایثارگری به عنوان وابستگان به این حوزه و اعضای عادی جامعه به عنوان افرادی که خود را مدیون رشادت های ایثارگران و شهدا می دانند، می توانند در این زمینه وارد شده و کار کنند. ما نیز برنامه هایی در زمینه های حمایت و هدایت برای ایشان داریم. انتقال سخنان اولیا و بالاحص مادران شهدا بسیار تاثیر گذار خواهد بود به عنوان مثال سخن مادر شهیدی پیام بسیار خوبی برای مردم داشت که خب باید این پیام به مردم برسد. مثلا می فرمودند وقتی بچه ۱۴ ساله ام را می فرستادم به جبهه ناراحت بودم که چرا بیشتر از سه پسر ندارم که تقدیم راه امام حسین (ع) و انقلاب کنم. می فرمودند این را به یک مصاحبه گر گفته اند که بعدها فهمیده بودند شهید آوینی بوده اند. خب صدا و سیما به دید خبری به این دیدارها نگاه می کند و صحبت های مقامات را منتشر می کند و از پخش سخنان این عزیزان جا می ماند. بهر حال فرصت سیما محدود است و باید در این زمینه برنامه ریزی صورت بگیرد. با اشاره به فرمایشات مقام معظم رهبری در زمینه بهره مندی از گنجینه ارزشمند والدین شهدا می توان گفت: دانسته های ایشان به تعبیر مقام معظم رهبری به عنوان گنجینه اسرار باید استخراج شود. رهبری توصیه فرمودند این مطالب را استخراج کنیم. خب اغلب والدین شهدا در سنین کهنسالی هستند و ممکن است برخی از این دانسته ها و خاطرات به دست فراموشی سپرده شود. به همین دلیل کار با شتاب

پیش رود و به ضبط و دریافت خاطرات ایشان پرداخته شود. این کار به جد در بخش پژوهش پیگیری خواهد شد و امیدواریم روزی برسد که بصورت کتاب و فیلم و جزوه بتوان آنها را در اختیار مردم قرار داد.

اجرای برنامه های متنوع در قالب یادواره و یادمان به منظور حفظ فرنگ ایثار و شهادت نیز راهکاری دیگر است. تبلیغات و برنامه ریزی برای گرامیداشت سالروز ورود آزادگان، روز جانباز، اجرای بزرگداشت شهدا و ایثارگران و یادواره هایی که برای ایشان برگزار می شود و ترویج فرهنگ حضور در گلزارها برای بزرگداشت شهدا و عزیزان از جمله اقدامات انجام شده است. یادواره رزمندگان شاخص و فرماندهان در حوزه شهادت و ایثار از دیگر مواردی است که می توان به آن اشاره کرد. از سال ۹۲ فعالیت ها در حوزه فرهنگ ایثار و شهادت با محوریت برنامه ریزی روی روز شهید و تشکیل ستاد در این زمینه شروع شده، برنامه های خوبی هم در این زمینه اجرا شد که در گام نخست قابل قبول بوده و بنا بر این است که ادامه یابد.

امروز ما هرچه پیشرفت داریم و اگر در جایی مانند مسائل هسته ای و مذاکرات، پیشرفتی احساس می کنیم یا در صنعت و تکنولوژی و علم پیشرفت کرده ایم، همه و همه از صدقه سر خون شهدا و رشادت های ایشان و ایثارگران است عده ای نمیخواهند این فرهنگ در جامعه حکم فرما شود زیرا نتیجه بخش است. در این زمینه ستادهای فرهنگ ما که متشکل از جوانان نخبه و خوش فکر هستند، به دنبال ایجاد راهکارهایی برای مبارزه با این ایده ها که هزینه های هنگفتی هم در این زمینه کرده اند و مبارزه با هجمه ها هستند.

نگاه آسیب شناسانه در این زمینه وجود دارد. افرادی هستند که موافق با این فرهنگ نیستند، اما ایثارگران ما بر حق هستند و وقتی راه حق است، نباید سست شد و ترسید. این مورد در حوزه های پژوهشی و فرهنگی ما بررسی و راهکارهای آن استخراج و اجرایی می شود. دشمن در تخریب وجهه شهدا و راه فرهنگی ایشان، ساکت نمانده و بسیار هم پیش رفته است توهین به شهدا، شک و شبهه ایجاد کردن در آرمان ها و راه شهدا و قداست زدایی از ایشان، توهین به فرزندان و همسران شهدا، انتساب وصایای بی مورد و دروغین در شبکه های اجتماعی و مواردی از این قبیل، همه و همه ثمره فعالیت ضد فرهنگی دشمنان و غافلان است که در این زمینه و برای مبارزه با این امور نیز باید برنامه ریزی کرد. به عنوان گام ابتدایی، وصایای شهدا جمع آوری گردد. کتب زیادی با رویکرد موضوعی وصیت نامه ارائه شده است که از آن جمله می توان به نماز، حجاب و ولایت فقیه اشاره کرد. ۱۶ کتاب از وصایای شهدا بطور موضوعی آماده و در بازار است. در وزارت خانه ها، سازمان ها و ارگانهای مختلف یادواره هایی به مناسبت بزرگداشت مقام شهدا و ایثارگران برگزار و به خانواده شهدای هر وزارت خانه سر زده می شود که خب این یک گام ابتدایی در زمینه فرهنگ ایثار ولی خوب و موثر است.

در مورد جامعه هدف مواردی همچون اعتلای معرفت، توانمندی، ارتقای احساس عزت، منزلت، خودباوری و تعهد در برابر ارزش ها، شأن و قابلیت های خویش و در قبال فرهنگ ایثار، جهاد و شهادت و دستاوردهای شکوهمند آن مد نظر است. در رابطه با آحاد و اقشار مختلف کشور نیز مواردی همچون اعتلای معرفت، ارتقای احساس مسئولیت و تعهد آحاد و اقشار

مختلف کشور در برابر پاسداشت فرهنگ ایثار، جهاد و شهادت، حق عظیم شهیدان، ایثارگران و رزمندگان، حرمت گذاشتن به میراث شکوهمند آنان، بزرگداشت منزلت فرزندان و خانواده های شهیدان، ایثارگران و تمسک جستن به اسوه های عزت و فداکاری و پیمودن راه و رسم آنان، به نحوی که تأثیری اساسی در اقتدار فرهنگی و ماندگاری هویت اصیل دینی- ملی داشته باشد.

در زمینه ترویج فرهنگ ایثار و شهادت و زنده نگه داشتن یاد و نام شهدا در میان عموم مردم به عنوان یکی از اهداف و مأموریت های اصلی موارد ذیل قابل اشاره می باشد:

شورای عالی ترویج و توسعه فرهنگ ایثار و شهادت

با تشکیل دبیرخانه شورای عالی فرهنگ ایثار و شهادت بر اساس ماده ۶۳ قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران، این شورا متولی اصلی امر ترویج و توسعه فرهنگ ایثار و شهادت بوده و درصدد است با همکاری تمامی دستگاه های عضو گامهای مؤثری در راستای توسعه و ترویج این فرهنگ در جامعه بردارد. تا کنون بیش از ۱۳ نشست با حضور دستگاه های اجرایی عضو برگزار شده و برای اجرای سیاست ها و برنامه های اعلامی در تمامی استانها نیز شورای ترویج فرهنگ ایثار و شهادت تشکیل شده است.

استفاده از فضای مجازی و رسانه های جمعی

با توجه به گسترش استفاده از شبکه های اجتماعی و فضای مجازی در میان اقشار مختلف جامعه و تاکید مقام معظم رهبری بر استفاده از این فضا در حوزه فرهنگی یکی از اقدامات که در سطح ملی مورد توجه قرار گرفت اجرای ۲ دوره جشنواره جبهه مجازی در حوزه ایثار و شهادت بوده است. به منظور ترغیب فعالان فضای مجازی و استفاده از این فرصت در جهت تقویت فرهنگ ارزشی و دینی این برنامه ملی در نظر گرفته شده است. حدود ۲۴۰۰ وبلاگ، صفحات اینستاگرام و تلگرام که در این حوزه فعال می باشند شناسایی و ارتباط گیری صورت گرفته است، همچنین جهت تعامل مؤثر با حوزه رسانه و استفاده از این فضا جهت ترویج فرهنگ ایثار و شهادت دو جشنواره ملی با عنوان تجلیل از رسانه ها و خبرنگاران برتر برگزار شده و در نظر است هر سال نیز این برنامه به صورت ملی اجرا گردد.

استفاده از مراکز فرهنگی، حسینیه های شهید و اجرای یادواره

یکی از برنامه ها در حوزه فرهنگی استفاده از فضای مراکز فرهنگی و حسینیه های شهید جهت ترویج فرهنگ ایثار و شهادت است. به طوری که در سال بیش از ۴۰۰۰۰ برنامه در مراکز فرهنگی، بیش از ۱۵۰۰۰۰ برنامه در حسینیه های شهید اجرا می شود. همچنین به طور میانگین در سال ۲۳۰۰۰ یادواره برگزار می گردد.

برنامه های هنری - ادبی

از جمله اقدامات بنیاد در زنده نگه داشتن یاد و نام شهدا و نشان دادن ایثار و رشادت آنان تولید و پخش برنامه رادیویی، تلویزیونی و سینمایی، برگزاری جشنواره هنرهای تجسمی، آموزش تئاتر، سرود، اجرای نمایش، حمایت از هنرمندان، برگزاری نمایشگاه و برپایی کارگاه آموزشی در حوزه ایثار و شهادت است. از سال ۹۲ تا پایان تیر ماه ۱۳۹۴ بیش از ۳۰۰۰ ساعت تولید و پخش برنامه تلویزیونی و بیش از ۲۰۰۰ ساعت تولید و پخش برنامه رادیویی انجام شده است.

راه اندازی و تقویت پایگاه های اطلاع رسانی در حوزه ایثار و شهادت

یکی از فعالیت ها در عرصه اطلاع رسانی و ترویج فرهنگ ایثار و شهادت، تقویت پایگاه های اطلاع رسانی است که برخی از آنها به ۳ زبان فعال می باشند که می توان به پایگاه هایی چون نوید شاهد، قربانیان ترور، قربانیان سلاح های شیمیایی، نوید ایثار، ایثار و حیات اشاره نمود.

کتابخانه تخصصی ایثار و شهادت

کتابخانه تخصصی ایثار و شهادت با هدف جمع آوری و ارائه کتب مربوط به حوزه ایثار و شهادت و به منظور ارائه خدمات به

پژوهشگران و علاقمندان به مطالعه در این حوزه راه اندازی گردد.

بزرگداشت روز شهید

با توجه به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی در سال ۱۳۸۳ مبنی بر نامگذاری روز ۲۲ اسفند بعنوان روز بزرگداشت شهدا و عدم اطلاع رسانی دقیق این موضوع در سال های بعد، از سال ۱۳۹۲ جهت آشنایی آحاد مردم با روز بزرگداشت شهدا سعی کنیم فعالیت های گسترده و ویژه ای را در سطح کشور از طریق تشکیل ستاد روز بزرگداشت شهدا و مشارکت تمامی دستگاه های اجرایی پی گیری و اجرا نماییم. می توانیم در ارتقا آگاهی مردم در این زمینه موثر عمل نماییم.

برگزاری اردوهای سیاحتی - زیارتی

یکی دیگر از اقدامات که در سراسر کشور برای خانواده معزز شهدا و ایثارگران اجرا می شود برگزاری اردوهای سیاحتی و زیارتی است که از جمله حج تمتع، حج عمره، اردوهای دانشجویی، اردوهای دانش آموزی، کاروان های محبین الرضا، سفرهای خانواده ایثارگران و ... قابل اشاره است

احیای طرح شاهد

به منظور تحقق اهداف عالی حضرت امام (ره) در امر رسیدگی به امور تحصیلی و فرهنگی فرزندان شاهد و نیز به منظور انسجام بخشیدن به کلیه فعالیت های وزارتخانه ها و نهادهای مورد خطاب "فرمان" شورای عالی طرح و برنامه شاهد تشکیل و طرح شاهد از طریق ستاد برنامه ریزی اجرایی گردیده است.

- 1- اصلاح اساسنامه طرح شاهد و تصویب در جلسه ۲۹۱ شورای عالی انقلاب فرهنگی
- 2- تقویت ساختارهای نرم افزاری و سخت افزاری و تشکیل ادارات کل شاهد در دستگاه های فرهنگی
- 3- تدوین اهداف مشترک فرادستگاهی در امور فرهنگی شاهد و ایثارگر در قالب تقویم اجرایی مصوب طرح شاهد

آیت الله العظمی صافی گلپایگانی:

باید فرهنگ ایثار و شهادت را در جامعه محقق کنیم

به فرموده ی آیت الله العظمی صافی گلپایگانی حیات شیعه و حتی اسلام به برکت وجود امام حسین (ع) بوده است.

مسئله شهدا مسئله ساده ای نیست بلکه یک مسئله تاریخی است. فداکاری شهدا بسیار ارزشمند است که باید از هر منظر زنده نگه داشته شده و راه شهدا تداوم پیدا کند. وی ادامه داد: ما باید تا حدی که می شود دین خود را در خصوص ایثارگران انجام دهیم. این مسئولیتی است که در قبال آنان داریم و باید قدرشناس آنان باشیم. باید ایثارگران را فراموش کنیم، فرهنگ شهدا باید حفظ شود و این مسئله یکی از سؤالاتی است که در آخرت در ارتباط با آن از ما می پرسند.